

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

שמות

◆◆◆

שנת

תש"פ

◆◆◆

גליון 35

החיזוק בימי השובבים

לימוד. ואמר שאין לך אדם שאין לו מה להוסיף בתורה, אפילו מי שלומד יומם ולילה, בכל זאת ימצא מתי להוסיף.

תשע"ד ~ בתחילת ימי השובבי"ם, העיר רבינו "שעיקר החיזוק צריך להיות בלימוד התורה, ואינו שוה תענית ללימוד התורה הקדושה"

תשע"ו ~ כאשר בקשו בני החבורה הנפלאה "משיבת נפש" [החבורה הנפלאה של חיזוק, שיסודתו בישה"ק נחלת דוד בפ"ת, ע"י הגאון רבי ברוך שמעון סלומון זצ"ל וממשיכים בעוז עד כיום], לשאול אם כדאי להתענות בימי השובבי"ם לכה"פ פעם אחת, הגיב ע"ז רבינו "מה עם ביטול תורה?"

תשע"ז ~ לקראת ימי השובבי"ם נשאל רבינו אם עדיף תענית אכילה או תענית דיבור, ואמר שתענית "דיבור" עדיף. והרבה מאריך רבינו בחובת שמירת הדיבור בפרט אצל בני תורה ש"אין כוחם אלא בפה", וצריכים לשמור את כלי זינים בטהרה.

ויהי רצון שנזכה להתחזק כראוי.

להשיג דרגה צריך עמל

וראה ראיתי להנות בני אדם, במאמר נפלא שדיבר רבינו לפני למעלה מעשרים שנה בישיבה הק' "עטרת ישראל" לרגל היארצייט של מרן המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצוק"ל. מאמר המדבר על הגמ' בתחילת מס' ברכות, והוא נוגע גם

לפרשת השבוע, והעיקר מה שנוגע לנו שמדבר על המסירות שצריך כל אחד להשקיע כדי ללמוד את הש"ס.

והמאמר בכללו יש בו כמה וכמה נושאים, ודברים עמוקים, אך הבאתי חלק אחד מתוכו, הנוגע יותר להג"ל.

בברכות (דף ז' א') על הפסוק ויאמר לא תוכל לראות פני, מביאה הגמ' תנא משמיה דר"י בן קרחה א"ל הקב"ה למשה כשרציתי לא רצית, עכשיו כשאתה רוצה איני רוצה. ופליגא דר' שמואל בר נחמני דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן בשכר שלש זכה לשלש, והיינו דלר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן אדרבה קיבל שכר על זה, וצריך להבין מחלוקתם.

עיקר החיזוק בימי השובבים בלימוד התורה

כלל ישראל התחילו את הש"ס, במלא המרץ ובמלא העוז, וב"ה מתרבים ספסלי בית המדרש, בהרחבת מעגל הלומדים, ונפתחים שיעורים חדשים בכל מקום, אשרי העם שככה לו.

ובאמת ימים אלו ימי "השובבי"ם" שהם ימים מיוחדים לחיזוק, כמובא מהאריז"ל, והובא בפוסקים, ראה במ"ב סו"ס תרפ"ה, ועיקר החיזוק הוא בלימוד התורה, כפי ששמענו הרבה מרבינו, א"כ אין לך ברכה גדולה מזו, אשר בדיוק בשבועות אלו מתרבה לימוד התורה בכל אתר ואתר.

ובנוגע לימי השובבי"ם, הי' דרכו של רבינו בתחילת ימי השובבי"ם לומר "כמה מילים ספורות" בענין, ולא האריך, ונשתדל לצטט כמה משפטים שזכינו לשמוע במשך השנים.

דברי רבינו במהלך השנים במהות השובבים

בשנת תשע"א ~ ימים אלו כתוב בכתבי האריז"ל שהם ימי דקדוק הדין, ועל כל א' ללמוד מזה כמה חומר דקדוק הדין על כל פעולה וכל דבר קטן, מה שעושה, ואפילו מה ש"לא

עשה...

תשע"ב ~ ימי השובבי"ם אין אחד שלא מבין שהוא זמן שחובה להתחזק בו, ועיקר החיזוק הוא, להרבות בלימוד התורה.

ובהזדמנות נוספת אמר, מתחילים עכשיו ימי השובבי"ם, ויש להתחזק

בהם בתורה ומעשים טובים, כי כל מצוה שעושים בימים אלו מסוגלים יותר לתיקון החטא. וכמו שכתב בכתר ראש בשם הגר"א דע"י לימוד תורה מתכפר, וא"צ סיגופים וכו'.

ועיקר ההשקעה צריכה להיות בעמל ועיון להבנת עומקה של תורה, כי אין לדמות כלל הלומד בשטחיות ללומד בעומק, כדמוכח מנדרים דף ח' ע"א דהשכינה שורה יותר על מי שלומד בעומק.

תשע"ג ~ מיד במוצאי שב"ק לאחר הבדלה, החל רבינו לדבר כי מתחילים כעת ימי השובבי"ם וצריך להתחזק כל אחד כפי יכולתו בעיקר בתורה.

ולמחרת הרחיב הדברים שיש להוסיף בלימוד התורה, אם בלימוד לעומקה או להוסיף זמן של

והנה סברת ר"י בן קרחה קשה להבין לכאורה. דהנה גם אם יקחו אדם מהרחוב וישאלוהו אם רוצה לדעת ש"ס, בודאי כל אחד יאמר, למה לא. רק לעמול על ש"ס לא ירצה, לקים מה שאחז"ל פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, למסור את כל החיים כדי לדעת ש"ס, לא כל אחד מוכן, אבל לדעת ש"ס, מי לא ירצה, דבר טוב מאד.

וא"כ כשאמר לו הקב"ה בסנה, שמוכן לגלות לו מדרגה כזאת של "לראות את פני" ומדרגה זאת של לראות את פני משמע שזה מדרגה כל כך גדולה שאי אפשר לתאר, מדרגה למעלה למעלה! כמו שאמר הפסוק וראיתי את אחורי ופני לא יראו, כי לא יראני האדם וחי... **למה לא רצה, יש כזו הזדמנות להשיג כזו גדלות, והוא לא רוצה, משה רבינו!** והרי אפי' יהודי פשוט אם היתה מזדמנת לו הזדמנות, היה חוטף בשתי ידיים למה לא? נותנים לך! והוא לא רצה, ובאמת אומר ר"י בן קרחה שנענש בגלל זה.

והיאך נענש, אומרים חז"ל כשרציתי לא רצית, עכשיו שאתה רוצה איני רוצה, ונדמה כי שפה כזו מצויה אצל ילדים, או אצל אנשים לא רציניים כל כך. אתה לא רוצה גם אני לא רוצה, אבל הקב"ה?! והרי אפילו אדם גדול לא יתנהג כך, והרי ממ"נ אם זה דבר טוב בשביל האדם, צריך להיטיב דאדם שהוא טוב רוצה להיטיב. דאם בן אדם מבקש דבר ואפשר לעשות לו, למה לא יעשה לו. ומה שמתחילה לא רצה, למה זה סיבה שלא צריך לעשות לו טוב, על אחת כמה וכמה הקב"ה שהוא טוב ומטיב, וכולו רק טוב, ועושה כל הבריאה רק לטוב, היאך זה שיאמר, עכשיו שאתה רוצה איני רוצה? לא מובן, ומה העונש באמת שניתן לו.

משה רבינו זכה לתורתו בזכות מסירות נפש

ואפשר לבאר כך. דבכדי להשיג דרגה גדולה, אי אפשר להשיג בקלות. ומה שרצו לגלות לו בסנה. אין הפשט דתיכף ומיד יקבל מתנה. זאת, שידע גדלות זו, **דאפי' לראות את פני, עד כדי כך להגיע אי אפשר אלא צריך לעמול כל החיים והיאך, לא סתם, דעל כעין זה, היינו השגה ברוחניות אמרו חז"ל פת במלח תאכל וכו'.**

למשה רבינו לא ניתן לקבל מדרגה כזאת. אלא כמו שאחז"ל שכשעלה משה למרום לקבל את התורה, אמר כמה נצטערתי עליה. לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי, ארבעים יום וארבעים לילה, ונכנסתי בין השרפים וכל המלאכים. ומשמע שהיה בזה מסירות נפש גדולה למשה רבינו. דאמנם היה לו נס שהיה יכול לחיות כך, אבל היה לו צער, ארבעים יום וארבעים לילה, דאל"כ מה אמר ארבעים יום לא אכלתי, הרי לא היה צריך לאכול, ומשמע שאינו כן, אלא היה לו

רעבון והיה לו צער ויסורים גדולים, "נצטערתי עליה", וכשנכנס בין השרפים, אם רגע אחד היה מאבד משהו מהמחשבה בדביקות בהקב"ה, תיכף ומיד, מי יודע מה שהיה קורה לו, סכנת נפשות ממש, והכל בשביל ללמוד תורה. **ומכזאת מסירות נפש, זכה באמת לתורה, שקיבל הכלל ישראל תורה על ידו.**

והכי נמי כדי לזכות למדרגה זאת לא פשוט, **וע"כ לא הכונה דבסנה היה זוכה מיד למדרגה הגדולה כ"כ של "וראית את פני", אלא צריך לעבוד על זה כל החיים, וכנראה הרגיש משה בעצמו שהוא עדיין לא כ"כ במדרגה שהוא יכול להתמסר עד כדי כך, כל החיים, למדרגה הזאת של "וראית פני, את זה הוא לא הרגיש שיוכל לזכות לכך.**

מדרגת לראות פני הקב"ה א"א ע"י תפילה

אבל אח"כ ביקש משה הראיני את כבודך. ואמר לו הקב"ה, כשרציתי לא רצית, והבאור בזה, דמבואר שם בפסוקים דכמה דברים זכה משה ע"י תפילתו, וכשראה שזה עת רצון, היה סבור דגם למדרגה זו יוכל להגיע ע"י תפילה דאמנם הוא בעצמו לא יוכל להגיע בכוחותיו למדרגה כ"כ, אבל כיון שזה עת רצון, היה סבור שיוכל לזכות עי"ז, ע"י תפילה, ואמר לו הקב"ה דאינו כן, **דמדרגה זו לא יוכל להגיע ע"י תפילה,**

וזהו הכוונה בכשרציתי לא רצית, דכיון שאינו יכול להגיע למדרגה זו, ולא העריך עצמו שיכול להגיע למדרגה זאת, אז אין כבר אפשרות להגיע לזה, [יתכן משום שאז הי' מצב של עמו אנכי בצרה, אז הי' זמן מסוגל להתחיל לזכות לזה, וכעת לא], אינו יכול להשיגה ע"י תפילה, אע"פ שזה לא כמו שנראה פשוטן של מילים, וזוהי סברת ר"י בן קרחה,

ור' שמואל אמר ר' יונתן אמר **שברוב ענותנותו לא העריך את עצמו עד כדי כך שיכול להשיג מדרגה זו, ואע"פ שאדם צריך לשאוף לגדלות, אבל לגדלות כזה, זה למעלה מההשגה, לא העריך עצמו שיכול להגיע, וגם הרי בפשוטו של מקרא כתיב, כי לא יראני האדם וחי, ולשאוף לכזו גדלות, סבר משה שאינו יכול להגיע. וסבר האי מ"ד כיון דמעונה זה היה, ואין לך דבר גדול מזה, ולכן אומר דאדרבה בשכר ויסתר זכה וכו'.**

גדלות רק ע"י למסור עצמו בעד זה

עכ"פ מה שיש לנו ללמוד, דאי אפשר להשיג גדלות אמיתית, בלי שיהיה באמת מסור "כל החיים" בעד זה, דאמנם קל לומר, "אני רוצה לישון, ולאכול טוב, והכל, ואני רוצה לדעת את כל הש"ס..." כמו שאומרים בשם ר' ישראל זצ"ל, דאדם רוצה לאכול ולישון כל היום, ולעשות כל צרכיו, ולדעת את כל הש"ס!

לע"נ מרן בעל האמרי משה הגאון רבי משה ב"ר שמואל זצוק"ל
שהחזיקו רבינו למורו ורבו, ושמר את היארצייט שלו י"ט טבת. תנצב"ה